

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaš.

za vse leto 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredniško listo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijska lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-branilni račun št. 841.652. TELEFON štov. 1157.

Trst: svobodna luka za — nemške učitelje!

Ni ga pač srečnejega kraja na božjem svetu kakor je naš Trst. In naj si bo človek — če je slučajno ob enem tudi Nemec — še tako daleč, srce mu gotovo bije za naš Trst. Če službuje kakor učitelj Bog si ga vedi v kateri mali vasi: zgornjega Štajerja, ali pa tam gori na severu češko-nemških krajev, in ako mu tam gori ne ugaja — kmalu mu je pomagano po srčni želji in volji. Le nekoliko potruditi se mu treba in kmalu ga železnični voz pretrese sem do in na jug, v naš Trst. Iz male gorske vasice prihaja direktno v veliko trgovsko mesto. Srce, kaj hočeš še več?!

Ali ni to — toli ugodna sprememba kraja službovanja — kar smo hoteli naglasiti. Ampak teža važnosti tega pošiljanja učiteljev z zgornjega Štajerja in drugih nemških dežel na državne šole v našem Trstu, je v okolnosti, da nam sem doli, v naše slovensko-italijanske kraje pošiljajo ljudi, ki ne poznajo nobenega jezika razun svoje blažene nemščine, ki se ne morejo sporazumeti — vsaj v začetkih ne — z večino otrok in z njihovimi starši!

In takemu-le nemškemu protežirancu ne treba trošiti niti novčiča, ker mogočni nemški zaščitniki že skrbijo za to, da mu je plačana tudi pot!

Ravnokar smo mi slovanski in italijanski prebivalci Trsta zopet osrečeni z eno tako novo učiteljsko močjo. Gospod vodja državne ljudske šole v ulici Fontana ga je naročil iz lepe Murške doline (Mürzthal)! To je že naravnost izzivanje! Kam nas dovedejo še naše šolske oblasti?! Tako zaslepljene so v svojem nemškem fanatizmu, v svoji ponemčevalni maniji, da zavračajo tudi najposobnejše prositelje iz naših dežel, ljudi, ki so ravno radi svojega poznavanja jezikov stokrat sposobnejši za tržške razmere in okolnosti, nego pa tisti miljenici iz nemških gorskih vasi. Višek drznosti pa je, da naše odklanjajo z izgovorom, da — niso sposobni. Sposobnost negirajo namreč naše šolske oblasti vsakomur, ki ni vzgojen v tistem znanem nemškem duhu in prežet od tistih znanih nemških čutstev, ki se zlivajo vsa v jedno veliko končno željo: za skorajšnje dogradenje nemškega mostu od Belta do Adrije.

In to je izzivanje — trajno izzivanje, ki si je dovoljujejo naša šolska vodstva v sporazumljenju z višimi šolskimi oblastmi. Izzivanje je to, dokler nam ne dokažejo gospoda na namestništvu z avtentičnimi statističnimi podatki, da so otroci, ki pohajajo te državne zavode, res izključno nemški otroci! Dokažite, da je materini jezik vseh učencev nemški, da se na pouku govori z otroci — od prvega do zadnjega — le v nemškem jeziku, potem ne

bomo oporekali več vašemu postopanju. Ali dokler boste s takimi sredstvi ponemčevali našo dečo in postopali na tak način, je naša sveta dolžnost, da pozivljamo poklicane organe, — pa naj si bodo na tržaškem namestništvu, ali v ministerstvu, ali v parlamentu — naj store enkrat konec takemu nezalisanemu postopanju, taki krivici in pedagogičskemu absurdu, ki vlada na državnih ljudskih šolah v Trstu vsled nameščanja učiteljev, ki ne poznajo ne dežele, ne običajev v njej, ne ljudstva in ne jezika prebivalstva.

To ni na čast za šolske oblasti. Sedanji gospod voditelj tržaškega namestništva je na glas kakor pravico ljuben, objektiv in razumen uradnik; njega pozivljamo v prvi vrsti, naj podrejeni gospodi na namestništvu natančno nariše njihov delokrog in naj jim raztolmači, da te šole, ki jih vzdržuje tu država, niso bile ustanovljene v namen, da bi širile nemški fanatizem, da bi bile v zaslabo nemškim šovinistom! Nekdanje ustanovitelje teh šol je vodila misel, da se bodo v njih domači slovenski in italijanski otroci na podlagi materinega jezika priučevali tudi nemščini in se vsposobljali za prestop v srednje šole.

To je bil resnični prvotni namen ustanovitve državnih ljudskih šol v Trstu in ta namen zahteva imperativno, da se na te šole imenujejo učitelji, ki poznajo deželo, avtonomno ljudstvo v njej in njega jezik!

Mi ne odnehamo nikdar od zahteve: proč z favoriziranjem nemških Štajercev in Nemcev iz Češke! Izlasi naši poslanci v centralnem parlamentu naj pritiskajo, da dobi naš Trst pametno, deželi in potrebam prebivalstva primerno prirejeno ljudsko šolstvo in da neha enkrat biti — svobodna luka za nemške učitelje!

Naše srednješolsko vprašanje.

(Dopis.)

Srednješolsko vprašanje? O našem vseučiliškem vprašanju zna vsak otrok kaj povedati, ali da bi imeli tudi srednješolsko vprašanje, to je gotovo marsikom nekaj novega! In kako ne bi, ko se ne sliši in ne čita nikdar nič o tem prevažnem vprašanju! Zdi se, kakor da bi se vsak Slovenec sramoval govoriti ali pisati o tej stvari, o tej preveliki sramoti za slovenski narod. In vendar je to vprašanje tolike važnosti, da se mora res čuditi vsakdo takozvanim slovenskim politikom, ki niso doslej pogodili pravega smisla za to vprašanje, kamo-li, da bi je bili znali rešiti!!

V začetku XX. stoletja moramo konstatirati žalostno, za nas skrajno sramotno dejstvo, da nimamo še nobene popolne slovenske srednje šole. In mi hočemo univerzo? Mi ne potrebujemo, mi ne

zaslužujemo univerze. Mi se jezimo, če nas smatrajo drugorodci za inferiorne! Narod, ki se ni še povzpел tako visoko, da bi imel lastne srednje šole, je in mora biti inferioren nasproti drugim narodom, ki imajo vsakovrstne srednje in visoke šole. In najžalostnejše je, da smo sami krivi temu (kakor navadno, če nam gre slabo). Nekateri krivijo avstrijske vlade, da nimamo še srednjih šol. Kaj pa moremo vendar od te vlade zahtevati, da nam nemara piše slovenske učne knjige in da iz lastne inicijative pretvori nemške srednje šole v slovenske proti lastnim interesom in interesom nemštva, kateremu služi?! Mi si moramo sami pomagati in ne vedno čakati od drugih rešenja naših najvitalnejših vprašanj. Po mojem mnenju bi se rešilo to vprašanje najbolje in v najkrajšem času tako-le:

Deželni odbor kranjski bi moral razpisati nagrade za najboljše slovenske učne knjige (ali prevode), potem bi jih moral tiskati z lastnimi stroški. In če bi se vlada še obotavljala ustanavljati slovenske srednje šole, bi moral ustanoviti vsaj eno srednjo šolo na Kranjskem. Potem ne bi se mogla vlada več izgovarjati, da nam ne more dati srednjih šol, ker nimamo potrebnih knjig za to. Ta deželna gimnazija (ali realka) bi morala biti nekak vzor, po katerem bi mogla in morala vlada pretvoriti obstoječe nemške srednje šole v slovenske. Vlado prisiliti na to, ne bode težko slovenskim poslancem in posebno v bodočem parlamentu ne, kjer bodo tvorili z drugimi slovanskimi poslanci vred večino. Sredstvo je zelo enostavno: za kanone in slične reči naj ne dovolijo niti vinarja! To bi že pomagalo.

Italijani v Trstu in Istri vzdržujejo sami tri srednje šole in hočejo zdaj sami ustanoviti univerzo. Slovenci na Kranjskem ne bi zamogli kaj takega? Naj pomnijo rodoljubi na Kranjskem, da brez srednjih šol ne bo napredka za slovenski jezik in potentakem niti za slovensko stvar. Naj pomnijo, da bi slovenske srednje šole slovenskemu narodu morda več koristile nego slovensko-nemška univerza, ki itak ne bi mogla v doglednem času postati popolna. Prej moramo dobiti popolne slovenske srednje šole in šele potem bi mogli zahtevati ustanovitev slovenske univerze kakor nekaj, kar bi absolutno potrebovali, kar ne moremo sedaj, ko, žalibog, skoro vsak slovenski abiturient pozna boljše nemščino nego slovenščino.

Upamo, da „društvo slovenskih profesorjev“ vzame v pretresovanje to stvar in da bodo mogli „mladi“ na Kranjskem toliko vplivati na „stare“, da pride to vprašanje čim prej v deželni zbor kranjski, da se vendar enkrat reši to izlasi za obmejne Slovence prevažno vprašanje. Upamo, trdno upamo, da čez 10 let ne bomo imeli samo pravne fa-

kultete, ampak tudi vsakovrstnih srednjih šol. Volere è potere. Vseučilišnik.

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzojavno poročilo.)

Dunaj 30. Zbornica in galerije so dobro obiskovane. Pričetkom seje je poslanec Kathrein konstatiral, da je bila včerajšnja seja odpovedana, kar je povzročilo med poslanci veliko nevoljo. Konferenca načelnikov klubov je označila to odpoved kakor neutemeljeno v poslovniku, priznava pa, da je predsednik Vetter postopal bona fide. — Predsednik Vetter je izjavil, da je odpovedal sejo, ker je prejel avtentično poročilo, da je ministerstvo odstopilo in da ne pride v zbornico. Drugega namena ni imel. Zato je takoj sklical današnjo sejo. (Pohvala). — Utemeljuje napovedani nujni predlog, ki ga je včerajšnja konferenca načelnikov klubov vsprejela, je posl. Kathrein rekel, da obstoja nujnost predloga v položaju, povzročenem vsled odstopa ministerstva. V trenutku, ko izraža Ogrska željo, da enostransko in na našo škodo razrahljava in rešuje skupne odnose, ne smemo molčati in mirno gledati, marveč moramo varovati svoje pravice proti vsem napadom, od katere-koli strani isti prihajajo, in ne smemo dopustiti, da se o pravici prebivalstva v Avstriji kakor si bodi razpolaga brez nas. Mi moramo radi tega zahtevati, da se skliče seja, v kolikor zahtevajo to razmere. (Živahna pohvala). Govornik vidi pomen predloga v tem, da so se skoraj vse stranke združile v skupno obrambo naših pravic. To se mora zgoditi tudi v bodoče, ako smo v resnici zastopniki Avstrije. Govornik je prosil, da se predlog vsprejme soglasno. (Viharna pohvala). — Posl. Klofač je obsodil postopanje predsednika, izjavivši, da so Nemci krivi na onemoglosti in propadanju našega parlamenta. Avstrijski parlament ne more opraviti ničesar proti močnemu ogrskemu parlamentu. Češki radikali niso skloni pobirati Nemcem kostanj iz ognja in tako razžaliti Madjare. Ako hočejo imeti Nemci redne odnose, se morajo prej nagoditi s Slovani. — Med izvajanjem govornika je ponovno prišlo do živahnega prepira med češkimi radikali in Nemci. — Posl. Der-schatta je izjavil, da pomenja predloga samostalne carinske tarife od strani Ogrske, kršenje nagodbe iz leta 1867, iz katere se ne sme iztrgati posamičnih vprašanj, ki uga-jajo Ogrski. Vsaka prihodnja vlada mora ves obseg nagodbenega vprašanja spraviti v pretresovanje. Dokler se tozadevno ne doseže popolnega sporazuma, ni možno govoriti o skupni razpravi carinskih prihodkov, o plačevanju v gotovini in kateri si bodi obremenitvi te državne polovice. Govornik je vsako prihodnjo vlado svaril, da bi z vsprejetjem ogrske carinske tarife stopila pred zbornico, oziroma, da bi se poslužila § 14, ali pa razpu-

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C-č.

— Tebi, posinjencu Grge Prišlina, mojega največjega sovražnika... se je razjezil Živan.

— Ne govori tako, Živan! je rekel Stanko odločno. Razmisli vse dobro in spominjaj se kaj vse si storil hudega meni, sla botnemu detetu, in vendar sem pripravljen vse pozabiti, in v poročstvo našega pomirjenja, dajte mi, prosim te, roko Isino.

— Kaj govoriš, mlado človeče?... je osupnil Živan. Jaz da bi bil kedaj tebi storil kaj slabega... pa še kakor slabotnemu detetu?!

— Ne taji, kar ve ves svet! je rekel Stanko močno. Ali nisi ti mojega očeta zavel v dolgove, ali nisi ti napravil iz njega pijanca ni-li vsled pretepa in krmi poginil, ni-li potem moja mati zbog žalosti umrla, ali si nisi ti prisvojil vsega mojega imetja; in si hotel

mene, slabotno dete prodati kmetu za deset mark?... Reci, ali nisi storil vsega tega?

— Nehaj, človek, za božjo voljo! je zakričal sedaj Živan, zagrabilši mladeniča z obema rokama za rame. Ali si znorel?... Vidiš, sinko, te sive lase... postaral sem se in osivel... ali nikogar ne moreš najti, ki bi pričal proti meni, da bi bil kedaj komu kaj slabega storil. Ves svet me smatra za poštenega človeka... in smelo vprašujem, kdo je oni, ki se je drznil mene tako obrekovati.

Kdo? Človek, ki me je rešil iz tvojih rok. Moj stric, Grga Prišlin!

— Grga Prišlin! — je škripnil Živan Benkovič z zobmi. Ta zlikovec, ta zločinec rodu mojega... On je torej, ki me je črnil v tvojih očeh... Daj, človek božji in pripoveduj, kakovo zlo sem ti naredil... Omenjal si to in ono, ali jaz ne umejem tega ni besede... po duši pravim: ne umejem.

Mladenič se je nasmehnil grenko.

— Čemu se pretvarjaš, Živan! Ne delaj se, kakor da si nedolžno jagnje, saj jaz hočem, da se pomirimo...

— Tu ni govora o pomirjenju, dokler

ne slišim iz tvojih ust vseh grdih del svojih... je rekel Živan odločno. Le pripoveduj, mladenič, vse natanjko. kakor si čul od svojega strica. Naj pride resnica na dan!

Živan je govoril s tako jezo, takim glasom, da je Stanko slednjič ubogal in sel na stolček.

— Ako želiš, pa poslušaj. Povem ti vse do dlake, kakor sem čul od svojega očeta.

Živan in Jela sta sela nasproti Stanku, a ta je začel pripovedovati o svojih roditeljih in o sebi, kakor mu je povedal v gozdnem dvorcu pred več leti župan Prišlin.

Živan in Jela sta poslušala z veliko nepetostjo to grozno pripoved.

— Ko je čul moj stric Grga — je govoril Stanko, dovršuje svoje pripovedovanje — da si našel kmeta za Križevci, ki me je hotel vzeti za deset mark kakor svoje dete, odločil se je, da me na vsaki način reši iz tvojih rok. Dal me je na skrivnem odnesti iz tvoje hiše ter me skril v gozdni dvorec v planini, kjer sem odrastel, oddaljen od sveta, varen pred svojimi sovražniki. Tri leta je še le, odkar me je uvel v svet...

— O sveta Mati!... Živan!... je zakričala Jela potem, ko je nekoliko trenutkov ojestro opazovala Stanko obraz.

— Kaj je, žena?... je vprašal Živan preplašeno.

— To... to je... je govorila Jela upiraje svoj kazalec v Stanka... najin sin Benko! In začela se je tresti na vsem životu Stanko je skočil po koncu.

— Kaj bledeš, mati? je zaklical zlovoljno, kakor da hoče protestovati.

Živan je prenehal dihati in se zagledal v Stanka.

— Glej, Živan, kakor ti je slava nebeška! — je govorila Jela dalje. Tu nad desnim očesom madež, ki ga je imel še kakor dete — glej ga vsega, kakor stoji pred nama, glej mu obraz, oči, vedenje — ali ni popolna tvoja slika in podoba v mladosti?

Živan je sluša Jeline besede ter se prijel za glavo z obema rokama. Še enkrat je pogledal ojestro mladeniča in potem je razširjenih rok poletel k Stanku.

— Benko!... sin moj!... je zakričal Živan objemši z vso močjo presenečenega Stanka.

— Sinko mili! je jecljala Jela z druge

stila parlament, kajti izbrulmala državna kriza se more rešiti le z ljudstvom in parlamentom. (Pohvala). — Posl. Breiter se je pridružil nujnemu predlogu, menil je pa, da je pomanjkljiv, ker ne obsega nikakega navodila za bodočo vladu, kako jej bo postopati v nagodbenem vprašanju. Govornik je predlagal dodatni predlog, s katerim se Derschattov odsek pozivlja, da predloži zbornici tekom osem dni načrt nove uravnave gospodarskih razmer med Avstrijo in Ogrsko, ki se imajo ob enem smatrati kakor program parlamenta in bodoče vlade v nadaljnjem boju v obrambo avstrijskih interesov. — Poslanec Morsey je pritrdil izvajanjem posl. Derschatte ter je očital ministru vnanjih stvari, da je posredoval v korist Ogrske. (Pritrjevanje). Govornik je izjavil, da se je treba upreti Ogrski, izstati na polju tarifne politike. — Posl. Sternberg je izjavil, da je nujni predlog beraško prosjačenje, mesto da obsega konkretne zahteve in žuganja.

Posl. Gross je izjavil, da izvira nujni predlog iz nasilnega čina ogrske vlade, za kateri je ogrski kralj dal svoje privoljenje. Očital je Madjarom, da so kršili nagodbo, izjavivši: Mi nismo proti temu, da se razmerje do Ogrske na novo uredi, to pa ne sme Ogrska storiti enostransko. Govornik je zahteval, da se nagodbeni odsek čim prej sestane in tudi od naše strani pripravi nova ureditev. Najnovejši nasilni čin Ogrske je radi tega povzročil takaj veliko razburjenost, ker je moral princ Hohenlohe, pod čegar vladjo je stal ves parlament, odstopiti v trenutku, ko se je vlada po svoji dolžnosti uprla temu nasilju. Govornik je interpeliral na vse stranke, naj se združijo, da združene varujejo vse pravice in prerogative parlamenta in da ščitijo interese Avstrije proti vsem faktorjem, tudi proti ogrskemu kralju. (Pohvala.) Posl. Pražak je izjavil, da se ne strinja s nujnim predlogom. Njegova stranka je za carinsko ločitev, ter je nemške stranke obdolžil, da so vedno zanemajale gospodarske koristi.

Posl. Luenger je izjavil: dokler se ne vzpostavi zopet v skupnih stvarih prejšnje stanje, ne dovoli krščanski socijalisti za skupne stroške niti novčica in tudi ne rekrutov. — Posl. Kramar je izrazil nado, da odpre nastopivša kriza pot do poštenega narodnega mira v Avstriji in do direktne volilne pravice. — Posl. Adler je naglašal, da krivda sedanjega položaja zadene ne le krono, ampak tudi parlament, ki si ni dolgo vrsto let znal pridobiti veljave. Le ako se ustvari pravo ljudsko zastopstvo s tem, da se čim prej uvede volilna reforma, se zamore obvarovati Avstrijo pred veliko nesrečo. — Posl. Grubmayr je rekel, da je revizija zakonov iz leta 1867 neobhodno potrebna, le s tem, da se na novo uredi ves obseg nagodbenega vprašanja, je možno priti do povoljnega sporazuma za obe stranki. — Poslanec Dzieduszycki je obžaloval in grajal, da se je tekom debate napadalo krono. Glavna krivda je v dolgoletni onemoglosti avstrijskega parlamenta, pomanjkanje parlamentarnih vlad z močno zaslonbo v parlamentu. Govornik je naglašal potrebo, da se vzdrži carinska skupnost v interesu skupne monarhije. — Posl. Wassilkó je svaril

strani, prijemša Stankovo roko, obsipaje jo s poljubi in solzami.

— Pojta no, za božjo voljo! je rekel Stanko otimaje se rokam svojih roditeljev. Odkodi naj bi bil jaz vajin sin?!

— Čuj me, sinko!... je spregovoril Živan, in držal Stanka za roko.

— Bilo je pred kakimi petnajstimi leti, ko je bila grozna borba med Gričem in Kapitljem... V tem, ko sem se jaz po noči tolkel s kmeti na kapiteljski strani, ko je mati tvoja stala na zidovju, da bi pomagala, kjer treba, ugrabil nama je Grga Prišlin tebe jedinca, ki si mirno spal v svoji postelji... Petnajst let je, odkar te iščem noč in dan, odkar vsacega vprašujem po tebi... petnajst let je že, odkar jaz in tužna mati tvoja trpiva neopisne boli — kar se je naju sedaj Bog naenkrat usmislil, poslaviš te samega v našo hišo, pod tvojo očetovsko streho!... Da, sinko! je govoril Stanku še topleje — ti si izgubljeni najin sin Benko, jedino milo dete najino. Ves Grič, ves Kapitelj bo pričal, da je resnica, kar sem ti rekel jaz, in da je laž, kar ti je pripovedoval Grga Prišlin, zakleti sovražnik moj.

— Dokaži to! je rekel Stanko že negotovim glasom, kakor da omahuje v svojem prepričanju.

(Pride še.)

pred nepreračunljivimi nevarnostmi, ako se ne izvede volilne reforme. — Posl. Wolf se je izjavil za carinsko ločitev in personalno unijo ter za odpravo § 14.

Nujnost predloga je bila vsprejeta z 240 proti 8 glasom. Meritum predloga je bil tudi vsprejet. Odklonjen pa je bil dodatni predlog posl. Breiterja. Prihodnja seja se bo vršila dne 7. junija. Odsek za volilno reformo je tudi sklican za dan 7. junija.

KRIZA V AVSTRIJI.

Takih senzacij že dolgo dolgo ni bilo z Dunaja. Vsled konflikta z Ogrsko je zašla naša država morda v najhujo krizo, odkar ima ustavno življenje. Senzacija pa je ta, da se je parlament združil v odpor, ki ni naperjen samo proti zahtevam Ogrske, ampak tudi in povsem jasno proti odločitvi krone, ki je strmoglavila ministerstvo Hohenlohe. Ta poslednji pa si je s tem, da se ni uklonil niti odločitvi krone in je raje izvel konsekvence, pridobil veliko popularnost in si zagotovil kaj lečasten odhod.

Razpoloženje zbornice se kaže jasno v okolnosti, da so se poslanci vkljub odredbi predsednika zbornice zbrali v svobodno sejo in da so prisilili, da zbornica nadaljuje sedaj se svojimi sejami. Veleznačilno je, da so radi odločitve krone najbolj razsrjeni krščanski socijalisti, ki veljajo kakor inkarnacija in personifikacija avstrijanstva. Žugajo celo, da ne bodo več pevali cesarske pesmi. Najdrastičnejše pa je prišlo razburjenje do izraza v sklepih načelnikov posamičnih klubov. Ti so sklenili, da zbornica se mora sniti v sejo! A za slučaj, da bi bil državni zbor odgojen, ne da bi bilo ustrezno tej zahtevi, so sklenili, da vsi delegati zbornice pokaže svoje mandate. Temu sklepu so se pridružili celo zastopniki najbolj konservativnih strank, kakor so n. pr. češki aristokratje.

To bi pa pomenjalo, da je mašina uprave skupnih stvari zaustavljena: delegacije ne bi mogle zborovati. Ali, z drugimi besedami! Nikogar ne bi bilo, ki bi mogel dovoliti troške v pokritje skupnih potrebščin.

Najvišji faktorji se nahajajo torej pred situacijo, na kakoršnjo gotovo niti mislili niso. Kdo bi bil pričakoval kaj takega od tega dunajskega, obnemoglega in razsutega dunajskega parlamenta?! Nikdo. Zato je tudi ta skupni odločni nastop parlamentarnih strank največja senzacija za vso javnost in v veliko presenečenje za Ogrsko in za krono.

Z največjo napetostjo bomo pričakovali odslej razvoja dogodkov na Dunaju.

Kar se dostaje vprašanja, kdo bo naslednik princu Hohenlohe, je danes zabeležiti vest, da med ošimi, ki prihajajo v poštev, se imenuje sedaj sosebno tudi dosedanjega ministra za notranje stvari, Bylandta-Rheidta. Ker je bil ta minister sestavitelj Gautscheve volilne reforme — tako, da je bila jeza vseh, ki so nasprotniki splošni volilni pravici, obrnjena najbolj proti temu možu — bi se moglo v njegovem imenovanju ministerskim predsednikom videti znak, da so na najvišjem mestu tudi sedaj odločeni, da se volilna reforma dovede do uresničenja.

Dogodki na Ogrskem.

Izjava slovaških poslancev.

Na Dunaju se grozno maščuje njega stara neozdravljiva slepota. Hrvate, ki so še pred par leti v krvavih in težkih časih prosili pomoči na Dunaju, a so našli zaprta vrata, so s tem temeljito obrnili od dunajskih vrat. Danes iščejo Hrvatje sporazumljenja prav z njimi, proti katerim so bili še pred par leti na Dunaju prosili pomoči. To je posledica dunajske slepote in trmoglavosti, s katero je vstrajal v starih grehah.

Danes pa moremo zabeležiti slovesno izjavo drugega slovanskega plemena, ki pomenja istotako hud poraz in udarec za Dunaj.

Da niso bili na Dunaju slepi, bi bili vedeli že davno, kar ve pri nas sleherni politični otrok, da je namreč končni cilj vse madjarske politike: popolna nezavisnost od Dunaja — in bi bili vedeli dalje, da nobena sila in tudi ne nobena dobrota ne more odvrniti Madjarov od stremeljenja po tem končnem cilju. Ali Madjari niso sami na Ogrskem. Niti popolna polovica jih ni In ti Madjari so bili tirani vsem tem nemadjarским plemenom. Da je imela dunajska politika le zrne zdrave razsodnosti, bi bila hitro na jasnem: ta nemadjarska plemena moram

pridobiti kakor zaveznike! Ali ne! Dunaj je delal v nasprotni smeri, zagrizel se v idejo, nad katero so Madjari in Nemci zasnovali duvalizem: v Avstriji naj bodo tirani Nemci, na Ogrskem pa Madjari — sužnji pa Slovani na tej in oni strani! V to idejo se je zagrizel Dunaj in je iskal prijateljev tam, kjer ima le sovražnike in si s podpiranjem vsakega nasilja proti slovanskim narodnostim polagoma ustvaril sovražnike tudi tam, kjer bi bil lahko imel zaveznike, ako bi bil imel sposobnosti in smisla za pametno politiko. Sad dunajske nespametnosti se nam kaže sedaj v vsej jasnosti v izjavi, ki so jo podali v svet slovaški poslanci v ogrskem državnem zboru. Med drugim pravijo v izjavi, da ogrski Slovaki, kakor tudi druge narodnosti na Ogrskem, ne morejo imeti pred očmi drugega cilja, nego popolno neodvisnost Ogrske. Ogrski Slovaki da priznavajo hegemonijo Madjarov, ki so duševno in gmotno najbolj razviti; toda prava državna ideja izključuje misel, da bi bila ena sama narodnost gospodujoča. Nasproti zakonom iz leta 1867 zamorejo ogrski Slovaki imeti le eno nalogo, to je: **odločno stališče proti Dunaju.** Slovaška narodnost se ni v minulosti dala uporabljati kakor orodje absolutizma. Tega ne stori tudi v bodoče. Nagodba iz leta 1867 ni imela za Slovake nikake veljave, ker je bila naperjena direktno proti ogrskim narodnostim.

Ta izjava je grenek sad dunajske politike. **Predsednik Justh v Zagrebu.**

Povodom zadnje konference s hrvatskimi delegati je izjavil predsednik skupnega državnega zbora v Pešti, Justh, da hoče tekom tega leta priti v Zagreb, ker da smatra kakor svojo dolžnost, da pride kakor predsednik skupnega zbora v Zagreb ter da se osebno seznani s hrvatskimi politikami.

Iz Hrvatske.

Hrvatski poslanci v ogrskem državnem zboru.

V ponedeljski seji skupnega državnega zbora se je vršila volitev odsekov: od hrvatske strani so bili izvoljeni nastopni: v kreditni odsek Grahovac, v pravosodni Barčić, v peticijski Harambašić, v književni Šurmin, v gospodarski Drohobeczy, v prometni Tuškan, v imunitetni Krasojević, v verifikacijski Popović, v inkompatibilitetni Medaković, v finančijni baron P. Rauch, v proračunski Lisavac, v brambeni Budisavljević, v sodni Medaković in v odbor za spomenik cesarice Elizabete Gjalski. Zapisnikarjem državnega zbora je bil predložen in izvoljen dr. A. Harambašić.

Za spomenik vladike Strossmayerja. „Hrvatska poljedelska banka“ v Zagrebu darovala svoto K 2.500.

Preokret v mišljenju „Narodnih Novin“.

„Narodne Novine“ službeni list hrvatske vlade so v torkovi številki priobčile životopis sedajnega predsednika hrvatskega sabora, dr. Medakovića, predsednika hrvatskega sabora.

To je velesimptomatično, ker v tem dejstvu najizrazitejše odseva preobrat v političnem življenju Hrvatske vsled poraza dosedanjega režima. Dejstvo, da je ban Pejačević izstopil iz „narodne stranke“, da je vsprejel pogoje koalicije, že meče svojo senco na vedenje uradnega lista. Priobčivši životopis sedanjega predsednika sabora, je izrekel uradni list, da večino, ki je poverila temu možu svoje zaupanje, postavivši ga na to častno mesto, pripoznava kakor odločilen parlamentaren in ustaven faktor v Hrvatski. Iz tega koraka uradnega lista sledi, da so tudi gospoda na hrvatski vladi uvideli, da ne morejo računati z njimi, ki jim je narod poveril svoje zaupanje.

Dogodki na Ruskem.

Spor med dumo in ministerstvom.

„Magdeburger Zeitung“ poroča iz Petrograda, da je spor med dumo in ministerstvom dosegel svoj višek. Ministerstvo Goremkina ne more priti več pred dumo, tako, da utegne biti duma razpuščena, oziroma, kar je verjetnejše, da odstopi ministerstvo. Car bi bil baje zato, da Šipov prevzame sestavo ministerstva.

Poljaki pruske poslanske zbornice Poljakom dume.

Kakor poročajo iz Berolina, je poljska frakcija pruske poslanske zbornice in državnega zbora čestitala poljski frakciji ruske državne dume.

Drobne politične vesti.

Angleški zakon o šolstvu. Spodnja zbornica je po štiridnevni debati

sprejela s 366 proti 162 glasom prvi člen zakona o šolstvu. Dodatni predlog Chamberlaina, da bi pristali vseh verskih družb imeli pristop do šol, je bil odklonjen s 366 proti 172 glasom. Neki drugi predlog, da bi se pouk odtegnil vplivu cerkve, je bil odklonjen s 475 proti 63 glasom.

Domače vesti.

Nočemo poljubljati šibe! Prejeli smo: Dovolite mi, gospod urednik, kakor staremu dopisniku Vašega lista, prostora za te-le vrstice, ki so nekoliko pisane tudi pro domo. Kakor je že običajno pri nas, čujem sedaj razna očitavanja, češ: „Ti si tisti, ki si napadel tržaške Slovence, ki so se minolo nedeljo vdeležili veteranskega slavlja!“ Je res čudno, če si je kaka muha nogo zlomila — kriv sem jaz! Ako se sploh komu kaj očita, ali ako se koga kakor si bode žali — kriv sem zopet le jaz! Ker torej že hočete, pa naj povem tudi jaz svoje menenje o stvari. (Z dosedanjimi noticami nisem jaz v nobeni zvezi). Storit hočem to brez obzira na levo in desno.

Jaz sem bil napisal že pred dobrim mesecem notico proti temu, da bi se tržaški Slovenci vdeleževali slavnosti, ki se je minolo nedeljo, — ker je pa bila ona notica morda „preslana“, je romala v — koš!

Danes, ko je slavnost že minila, upam, da smem povedati vzroke, zakaj da sem bil proti vsaki vdeležbi od naše strani. Mnogoltno izkušnje mi svedočijo, da smo bili, smo in bomo mi tržaški Slovani le orodje v rokah — diplomiranih in patentiranih patrijotov! Ko nas ravno radijo, nas vabijo prav lepo, v slovenskem jeziku, — ko smo pa dovršili tlako, se nas enostavno ignorira, ako se nas celo ne — zasmehuje!

Minolo nedeljo je bilo na slavnosti vsaj 90 odstotkov Slovencev. Ste čitali vi veliki patentirani možje v kakem listu ime enega ali drugega slovenskega društva, ali ste vsaj čitali, da so slovenske mase vpile: Živio?! Pač pa ste čitali o „Erviva“ in „Hoch“-klicih! (Resnici na ljubo treba omeniti, da je „Triester Zeitung“ omenila tudi naši podporni društvi).

Kakor je bilo nekdanj, tako je še in bo, dokler bomo mi Slovenci taki, kakor smo bili doslej!

Poročilo „Edinosti“ moram dodati, da je tablica, namenjena enemu naših društev, nosila ime — društvo in da je še le eden slovenskih vdeležencev napravil iz društva, društvo s tem, da je začrtal — pozabljeni akcent! Mi „radikalci“ smo se vzdržali vdeležbe in z nami se je vzdržala ogromna večina našega ljudstva. Radi tega pa nismo mi nikoli prekučali ali prevrtni elementi. Le toliko zavedni smo postali, da ne hodimo poljubljati palice, ki nas tepe!! V želji, da v tem pogledu postanemo čimprej vsi edini, se vam klanja — do dobrega dresiranja Brejski.

Revolucija v Italiji. Tukajšnji laški listi molče kakor grob o nemirih, ki se vrše te dni po zapadni Italiji. Le sem ter tje omenjajo kako podrobnost, ki pa je tako ublažena, da se iz poročil tukajšnjih listov ne daje posneti slik o dogodkih, ki se vrše sedaj v blaženem kraljestvu.

Kakor v Italiji, tako je tudi v Rusiji nemirov. Razlika je le ta, da se v Rusiji bojujejo za svobodo, dočim se v Italiji bojujejo za svobodo in za — kruh. Italijanski listi, izhajajoči v naši državi, zakrivajo, kakor rečeno, nemire v kraljestvu — ker jih boli, ko morajo poslušati silne žalostne novice iz domovine bratov po krvi in po jeziku in ker nočejo, da bi ostali svet vedel, kako slabo se godi revnemu ljudstvu v kraljestvu — prosvete, napredka in dvatisočletne kulture.

Kakor pa na vse možne načine zakrivajo nesrečo v Italiji, ravno tako odkrivajo in si celo izmišljajo nesrečo v Rusiji. Mi nimamo poviha, da bi tajili, ali prikrivali dogodke, vršeče se v Rusiji, ker, kakor sedaj v Rusiji, se je v minulih časih vodil boj po vseh evropskih državah — dokler si niso narodi izvojevali večje ali manje svobode. Nas sicer tudi boli ko čitamo o nesrečah in držav naših krvnih in jezikovnih bratov in da nas boli, to vedo prav dobro tudi gospoda Italijani. A ravno zato, ker vedo, da nas boli — objavljajo v svojih listih vse možne in nemožne dogodke o slovanski Rusiji.

Da jim v pižli meri vrnemo milo za drago, naj navedemo tu par dogodkov, povzetih iz „Corriere della Sera“ izhajajočem v Milanu.

Te dni so se in se še vršijo veliki revolucijonarni nemiri v mestih, oziroma industrijskih krajih: Villasalto, Goneso, Bonorva, Iglesias in Bacu Abs. Do sedaj je bilo že mnogo ranjenih in ubitih. Ljudstvo strelja na karabinerje in na vojake, ter jih obmetuje s kamenjem. „Varstveni organi“ pa streljajo na ljudske mase. Vršijo se grozna ropanja. Požigajo se trgovine. Gladno ljudstvo odnaša vse, kar je za porabo, a kar ostaja, se sežiga na gromadah! Ljudstvo je tako razdivjano, da je hotelo nekega nedolžnega otročiča vreči na gorečo gromado iz edinega izviroka, — ker je bil otrok nekega trgovca — kateremu so gladni ljudje že prej oropali vse njega premoženje in so mu trgovino zažgali!!!

Torej, gospoda Italijani poprej pometajte pred svojim lastnim italijanskim pragom, saj je tam dovolj — nesreče!

Žalosten povratek izseljencev. Prešli smo: Predvčeršnjim se je vrnilo s parnikom „Sofia Hohenberg“ 130 izseljencev, Hrvatov in Srbov, ker jim izkrcanje v Ameriki ni bilo dovoljeno.

Ob izkrcanju tu v Trstu so zahtevali od parobrodne družbe, da jim povrne vozniino, kakor je bilo določeno ob odhodu v Ameriko. Ker jim pa parniška družba ponuja malenkostno odškodnino, a oni zahtevajo popoldno, mučili so jih ves dan na soncu in ob gladi pod nadzorstvom tridesetih mož policije. Vsi opazovalci tega prizora so bili ogorčeni radi takega postopanja, osobito pa, ko so videli, da se je policijski nadzornik drznil z golo sabljo udariti enega teh nesrečnežev. Redarstveni oblasti je v dolžnost, da se prepriča iz dokumentov, da-li so zahteve izseljencev opravilene, ali ne? Na vsaki način pa treba najstrožje obsojati tako trdosrčno postopanje s takimi nesrečneži.

Birma. Predstoječe binkošne praznike se bo zakrament sv. birme delil v nastopnih cerkvah: Na binkoštno nedeljo in ponedeljek, dne 3. in 4. junija v baziliki sv. Justa, po pontifikalni maši, ki prične ob 9. uri popoldne. — Na binkoštni torek dne 5. junija v cerkvi Novega sv. Antona po sv. maši, ki prične ob 10. in pol uri dop. — Na binkoštni četrtek, dne 7. junija v župni cerkvi Starega sv. Antona po sv. maši, ki prične ob 10. in pol uri dop. — V nedeljo dne 10. junija v župni cerkvi pri sv. Jakobu po sv. maši, ki prične ob 9. in pol uri dop. — V torek 12. junija v župni cerkvi pri „Jezuitih“ po sv. maši, ki prične ob 10. in pol uri dop. — V nedeljo 17. junija v župni cerkvi pri sv. Jakobu po maši, ki prične ob 9. uri dop.

Pevski sestanek na Konkonehu. Minulo nedeljo zbrali sta se na Konkonehu na domačo zabavo pevski društvi „Mladina“ s Frdeniča in na novo ustanovljeni pevski zbor „Višava“ s Konkoneha. Vrstila se je pesem za pesnijo. Nekatere pesmi sta pela zbor posamično, nekatere skupno, a navzoči zbrani domačini in svetoivanski izletniki so navdušeno aplavdirali lepemu pevanju. Posebno je razveselilo vseh, da je novi konkoneški zbor tako mnogosteven, da razpolaga s tako dobrimi močmi in da se je v kratkem času svojega obstanka tako lepo izuril. Po naključju so prišli na to lepo zabavo tudi nekateri tržaški izletniki, ki so bili radostno presenečeni in pristrčno vsprejeti. Vršili so se tudi razni govori. Predsednik „Višave“ je napil navzočemu poslancu tega okraja, dru. Slaviku, a ta je, zahvalivši se, napil novemu društvu in „Mladini“ sv. ivanski. Gospod dr. Bolé je pozdravil zbrane v imenu Hrvatov, a g. dr. Vodušek iz Ljubljane je napil slovenski okoličanski zavednosti. Vsi ti govori so izzvali veliko navdušenje.

Iz Rocola nam pišejo: Kakor je bilo že javljeno, priredi tukajšnje pevsko društvo „Zvonimir“ dne 10. junija koncert v veliki novo zidani dvorani g. Ant. Škilane (p. d. Držon). Na programu bodo: petje, tamburanje, šaljiva igra, srečo — lov, in ples.

Kolikega pomena je to ugledno društvo za H. okraj in kakšno nalogo si je stavilo to društvo to smo najbolje videli na zadnjih mestnih volitvah. Kako živo so naši „Zvonimirovi“ agitirali in se niso vstrašili ne truda, ne poti in ne stroškov! Osobito pa zadnji dan, in to v hipu, ko je bila proglašena izvolitev našega dičnega mestnega zastopnika. Kako ponosno je oni dan vihrala naša trobojnica v Rocolu, pod katero je bil zbran cvet vsega našega H. okraja, ponosen na svojo zmago. Ravno tako bo zbran dne 10. junija pod isto trobojnico cvet rocolskih mož, mladeničev in deklet v skupni harmoniji da zopet pokaže mestnim in okoličanskim slo-

vencem, kaj vse se da doseči z združenimi močmi.

Kakor vidim in slišim obeta biti letošnji prvi pomladanski koncert „Zvonimira“ v Rocolu nekaj posebnega. To se vidi že sedaj na velikih pripravah in zanimanju vrlih pevcev in pevk, ki se kaj marljivo pripravljajo za oni dan. Ker je g. Škilan dal napraviti veliko in krasno dvorano, si društvo da napraviti stalen oder tako, da se bo moglo v bodoče lepo razvijati in prirejati mnogo več zabav, kakoršnjih smo doslej pogrešali v tem okraju. V isti novi dvorani bo nameščen tudi otroški vrtec ki je bil doslej v hiši g. M. Prašel, Sploh bomo imeli odslej skupno armado pod eno in isto streho, ki bo stala na braniku proti tujemu navalu. Vrlému „Zvonimiru“ kličem: naprej po zapričeti poti. — Rocolčan.

Slovenski sokolski zlet v Brežicah. Binkošti: 3. in 4. junija 1906. Vspored je nastopni:

V nedeljo, dne 3. junija 1906: Popoldne ob 3. uri na kolodvoru: Sprejem delegatov slovenske sokolske zveze. Sprevod z razvitimi zastavami in godbo v mesto. Popoldne ob 5. uri: Občni zbor slovenske sokolske zveze v veliki dvorani Nar. doma. Zvečer ob 8. uri: Slavnostni koncert v „Narodnem domu“ na čast sokolskim gostom.

Sodelujeta: pevski zbor čitalnice v Brežicah pod vodstvom pred. g. župnika Mesička in polnoštevilna ljubljanska društvena godba pod vodstvom kapelnika g. J. Poula.

V ponedeljek dne 4. junija 1906. Predpoludne ob 9 in pol uri na kolodvoru: Sprejem hrvatskih in srbskih sokolskih društev. Predpoludne ob 10¹/₂ uri na kolodvoru: Sprejem slovenskih sokolskih društev. Slavnostni sprevod na telovadišče, kjer se vrši izkušnja za proste vaje, in v mesto. Predpoludne ob 11. in pol uri na vrtu Nar. doma: Slavnostno razvitje zastave brežiškega Sokola. Popoldne ob 1. uri: Banket sokolskih društev. Popoldne ob 3. uri: Sprevod vseh sokolskih društev iz Narodnega doma na telovadišče (ob starem pokopališču in okrajni cesti). Popoldne ob 4. uri: Javna telovadba. Popoldne od 6. ure naprej: Ljudska veselica. Koncert slavno ljubljanske društvene godbe, plesišče. V paviljonih prodajajo častite narodne dame v korist brežiškega sokola. Petje, prosta zabava. Pečejo se janjci in odujki na pristno hrvaški način.

Nameščenje drugega Hughes-Duplex aparata za brzojavno progo št. 210 Dunaj-Trst. V svrhu, da se doseže hitrejše brzojavljanje med Dunajem in Trstom in obratno, stavil se je dne 24. velikega travna t. l. na brzojavni progi št. 210. Dunaj-Trst v promet drugi Hughes-Duplex-aparat.

Tehnično - policijski ogled na novi železniški progi se bo vršil dne 28. junija t. l. —

Roko je odtrgalo kolo v predilnici pri Ronkih v Furlaniji 59-letnemu delavcu G. Černigoju. Pripeljali so ga v tukajšnjo bolnišnico.

Z nožem. Včeraj v jutro na vse zgodaj se je Julij Bruna vračal v svoje stanovanje, ki je v hiši št. 1 v ulici Chiauchiaru. Ko je prišel uprav pred hišo, ga je pa napadel neki človek, katerega je on poznal za Šusteršiča. Ta ga je trikrat ranil z nožem, in sicer v levo stegno, v levo roko nad komolcem in v desni palec, ter je na to pobegnil. Na Julijevo vpitje so prihiteli redarji, ki so ga, videci, da močno krvavi, prenesli v bolnišnico, kjer je bil vsprejet v X. kirurški oddelek. Pozneje se je poizvedelo, da je onemu, ki je ranil Julija, ime Viktor Miani.

Koledar in vreme. Danes: Petronila, devica; Bojslav; Despina. — Jutri: Juvencij; Djera; Radovan. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 26° Celsius. — Vreme včeraj: lepo, vroče.

Društvene vesti in zabave.

Ruski kružok javlja, da odpade pouk v hrvaščinu prihodnji petek in ponedeljek.

Družbina kava. Po obojestranskem sporazumetju se s 30. junijem t. l. razreši zveza med družbo sv. Cirila in Metodija v Ljubljani in med tovarnajem g. Jebečinom in s 1. julijem prevzame založništvo družbine kave tvrdka Ivan Perdan v Ljubljani, ki je naši družbi z vžigalicami bila do danes v tako ogromno korist. Dvajsettisočstiristo (20.400) kron imamo namreč v vsem to trenutje od nje. — Slovenci! Po pravici so se vam priljubile naše vžigalice in prepričani smo, da vam prav tako ugodno dojde kava, ki vam jo preskrbi Vaš stari zaupnik — ta naš novi podjetnik. Zato pričakujemo,

narodne gospodinj, da vsaka Vas, ki zaneti z našimi vžigalicami, postavi ob enem na ognjišče od imenovanega dneva naprej tudi to našo novo kavo. Vaša omizja naj bodo naša omizja; narodna iskra iz Vaše hiše bodi našemu rodoljubju v plamen.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metodija v Ljubljani.

Razne vesti.

† **Ante Jukić.** V Mostaru je te dni umrl Ante Jukić, učitelj ter darovit pesnik in pisatelj hrvatski. Pokojnik se je rodil leta 1873 v Dolnji Tuzli.

* **Kongres srbskih agrarnih zadrug.** V Osijeku se vrši kongres srbskih agrarnih zadrug. Navzočih je 800 oseb iz Srbije, Hrvatske, Slavonije in z Ogrskega. Navzoč je tudi bivši srbski poljedelski minister.

Loterijske številke izžrebane dne 30. maja 1906.:					
Praga	14	6	54	5	86
Lvov	39	88	43	47	55

Brzojavne vesti.

Državnozborna dopolnilna volitev na Spodnjem Štajerskem.

CELJE 30. Na današnji dopolnilni državnozborni volitvi za splošno kurijo, je bilo oddanih 29.115 veljavnih glasov. Izvoljen je bil konservativni Slovenec dr. Anton Korošec, studijski prefekt v Mariboru, ki je dobil 19.153 glasov. Za nemškutarskega kandidata Wratscha je bilo oddanih 7065 in za liberalnega slovenskega kandidata Ivana Rebeka 2807 glasov. 90 glasov je bilo razcepljenih.

Izstopili iz „narodne“ stranke. ZAGREB 30. Iz „narodne“ stranke so izstopili poslanci Janković, Adamić, Rajčić in Norman.

Novi romunski odposlanec na Dunaju. DUNAJ 30. Cesar je danes ob 1. uri popoldne vsprejel novo imenovanega romunskega poslanika Lahovary-ja v posebni avdijenci ter vsprejel njegovo poverljivo pismo.

Grozen orkan na Bavarskem. MONAKOVO 30. Grozen orkan je razsajal včeraj v okraju Eggenfeld. Na stotine izkoreninjenih dreves leži po cestah. Mnogo kmetskih hiš je močno poškodovanih, strehe so razkrite, več kozolet je vihar odnesel. Streho cerkvenega zvonika v Rimbachu je orkan zagnal na polje, tri nove zgradbe so se porušile. Orkan je trajal pet minut, spremijala sta ga silen naliv in toča.

Srbija in trgovinska pogodba z Avstro-Ogrsko.

BELIGRAD 30. Kakor se govori, pride do ministerske krize v slučaju, da se ne posreči doseči z Avstro-Ogrsko sporazum glede trgovinske pogodbe. „Politika“ piše, da je vlada na nekim ministerskem shodu, ki se je vršil pod predsedstvom kralja Petra, izjavila, da ne odjenja več Avstro-Ogrski ter da prične carinsko vojno, oziroma da odstopi.

Upokojeni srbski častniki.

BELIGRAD 30. Uradni list je objavil kraljev ukaz, s katerim so na lastno prošnjo umirovljeni: polkovnika Aleksander Mašin in Damjan Popović, podpolkovnika Mašić in Luka Lazarević ter major Ljubomir Kostić. Ob enem jim je bila v priznanje, da so zadovoljno stavili vladi na razpolago svoja mesta, nakazana popolna plača kakor penzija.

Shod francoskih škofov.

PARIZ 30. (Agence Havas). Francoski kardinali in škofje so danes imeli shod, na katerem so se posvetovali o zakonu ločitve cerkve od države. Posvetovanje se je vršilo popolnoma tajno.

PARIZ 30. Prvi shod škofov je bil končan opoldne.

Rusija.

KUTAIŠ 30. (Petrogr. brz. agentura). V minoli noči so bile proti bivšemu guvernerju Alihanovu, ko se je peljal na kolodvor, vržene tri bombe. Generalni guverner je bil ranjen ob kolku. Dve osebi sta bili ubiti, dve pa ranjeni. Storilec je zbežal.

Trgovina.

Borzna poročila dne 30. maja.	
Tržaška borza.	
Napoleoni K 19.12—19.15, angleške lire K —.— do —.—, London kratak termin K 240.35—240.55, Francija K 95.35—95.55, Italija K 94.15—95.60, italijanski bankovci K —.—, Nemčija K 117.22 ¹ / ₂ —117.40, nemški bankovci K —.—, avstrijska enotna renta K 99.45—99.75, ogrska krona renta K 95.50—95.80, italijanska renta K —.—, kreditne akcije K 867.——669.—, državne železnice K 670.25—672.25—Lombardi K 139.25—141.25 Lloydove akcije K 75z.—75z.—Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.—do 483.—, Bodenkredit 1880 K 302.—310.—, Bodenkredit 1889 K 302.—310.—, Turške K 150.50 do 1.250 Srbske —.— do —.—	
Dunajska borza ob 2. dop.	
Državni dolg v papirju	včeraj danes
„ „ „ srebbru	100.35 100.30
Avstrijska renta v zlatu	100.35 100.35
„ „ „ v kronah ⁴ / ₂ °	118.40 118.40
Avstr. investicijska renta 3 ¹ / ₂ °	99.75 99.70
	89.75 89.75

Ogrska renta v zlatu 4 ¹ / ₂ °	113.95	113.80
„ „ „ 3 ¹ / ₂ °	95.55	95.55
„ „ „ 3 ¹ / ₂ °	86.55	86.55
Akcije nacionallne banke	1663.—	1663.—
Kreditne akcije	671.50	668.—
London, 10 Lstr.	240.30	240.30
100 državnih mark	117.25	117.20
20 mark	23.46	23.46
20 frankov	19.13 ¹ / ₂	19.13
100 ital. lir	95.50	94.50
Cesarski cekini	11.32	11.32

Parizka in londonska borza. Pariz: (Sklep.) — Francozka renta 98.75, italijanska renta 105.82, španski exterieur 96.20, akcije otomanske banke 668 — Menjice na London 252.—.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice — Lombardi 145.— unificirana turška renta 95.47 avstrijska zlata renta 99.60, ogrska 4¹/₂° zlata renta 97.—, Länderbank 464 —, turške srečke 144.75, parizka banka 15.98, italijanske meridiionalne akcije 802.—, akcije Rio Tinto 16.73 Trdna. London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 89¹/₁₆°, arebro 31¹/₄°, Lombardi 5¹/₂°, španska renta 95¹/₂°, italijanska renta 105.—, tržni diskont 3¹/₂°, menjice na Dunaju — Mlačna.

Tržna poročila 30. maja. Budimpešta. Pšenica za maj K —.— do K —.—, rž za maj K —.— do —.—, oves za maj od K —.— do —.—, koruza za maj K —.— do K —.—. Pšenica: ponudbe in povpraševanje: srednje, tendenca mirna. Prodaja: 25.000 met. stot. za 5 stotink nižje. — Druga žita nespremenjeno. Vreme: lepo.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za maj —.—, — september 36¹/₁₆°, za december 37.—, za marec 37¹/₂°. Mirno. — Kava Rio navadna loco 87—39, navadna reelna 40—41, navadna dobra 42—43.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za maj 16.—, za junij 16.—, za julij 16.25, za avgust 16.45, za september 16.55, za oktober 16.80. — Stalno. Vreme: oblačno.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 44.25, za sept. 45.—.

New-York. (Otvorjenje). Kava Rio za bodoče doba-e. — Praznik. London. Sladkor iz repe surov 7¹/₁₆° Sh. Stalno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.25, za junij 15.50, za julij-avgust 15.75, za sept.-dec. 15.65 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.85, za junij 24.95, za julij-avgust 23.50, za sept.-dec. 22.25 (trdno). — Moka za tekoči mesec 30.10, za junij 30.35, za julij-avgust 30.55, september-dec. 29.35 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 59.—, za junij 58.75, za julij-avgust 59.25, za sept.-dec. 60.— (mlačno). — Spirit za tekoči mesec 42.25, za junij 42.50, za julij-avgust 42.25, za september-dec. 39.— (stalno). — Sladkor surov 88° usn nov 21¹/₂—21³/₄° (mirno). — bel za tekoči mesec 24¹/₂°, za junij 24¹/₂°, za julij-avgust 25.—, za oktober januar 26¹/₂°, (mirno), rafiniran 56.—56.50 — Vreme: lepo.

Galleggiante Nazionale.

Kopališče Kozman

se otvori prve dni junija.
Karl Kozman, lastnik.

Osební kredit za uradnike

častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorciji društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgotrajnim povračilom posojila na osebni kredit. Agentje so izključeni. Naslove konsorcijev daje brezplačno Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wipplingerstrasse 25.

Prvi slovenski

Kinematograf

v Trstu
„Sokolska dvorana“ (Nar. dom)

Podpisani si dovoljuje naznaniti slav. občinstvu, da priredi v nedeljo, 3. junija t. l.

velike kinematografske predstave

z naslednjim programom:

1. Sanje.
2. Maroška konferenca.
3. Lov na medvedo.
4. Ribiči odplovijo.
5. Iz kinematografu.
6. Vožnja z avtomobilom.

Začetek predstave ob 4. uri pop. in potem vsake pol ure jedna,

CENE: I. razred	50	stotink, otroci	30	stotink.
II. „	30	„	20	„

Naznanjam Vam topotno, da se priredijo tudi nadalje slične predstave vsaki praznik in nedeljo popoldne ob 4. ure naprej do 10. zvečer z vedno novim z nimivim programom.

Za obilno udeležbo aljudno važi in se priporoča Lastnik.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (lastna hiša).

ZALOGA:
PIZZA ROSARIO (solsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Nastrovanje cenik brezplačno in franke

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kdor izven Trsta pismeno naroči kak „MALI OGLAS“, naj pošlje denar v naprej, ker drugače ne bo njegov oglaš objavljen, če ni oseba poznana Upravi lista.

Tarifa je natisnjena na čelu „MALIH OGLASOV“ in vsakdo lahko preračuna, koliko mu je plačati s tem, da prešteje besedo. Oglase treba nasloviti na „INERATNI ODDELEK“ „Edinosti“.

Na vprašanja potom pisem bo dajal „INERATNI ODDELEK“, informacije edino le, če bo pismu priložena znanica za odgovor.

Terana I. vrste in prav dobrega črnega in belega vina po 28-36 kron — franko kolodvor: Motovun ili Pazin — prodaja (ne izpod 5 hekt.) Uprava Cerkve u Rakotolah (Istra). 619

Gostilna „Alla Costanza“ (Via Nuova št. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič

Urar Giov. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsakršno popravilo kakoršne si boodi ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

Henr. Škrdla (ulica Raffineria št. 3). Tovarna sladčič, kakoršne si boodi ure. Zmerne cene. Pošiljate na deželo. 361

Letoviščarjem se v Podgradu v Istri oddajo v novi hiši z lepim razgledom v najem sobe z vso opremo. Več pove „Ineradni oddelek Edinosti“. 609

Odda se v najem ali tudi prodaja hiša z velikim hlevom ležeča ob glavni cesti v veliki vasi oddaljeni 2. in pol uri od Trsta, pripravna za vsako obrt in več zemljišča pod jako ugodnimi pogoji. Več se poizve pri „Ineratnem uradu Edinosti“. 900

Kuharica ki je služila 27 let pri pokojnem kanoniku Karabaiću, želi stopiti v službo v kaki manjši družini. Naslov pri „Edinosti“.

Malo stanovanje v bližini Glavne Pošte iščem. Ponudbe na „Ineradni urad Edinosti“ pod Versalović. (750)

Krčma „Al Trifoglio“ (ulica Belvedere št. 7) Toči se istrsko, vipavsko in dalmatinsko vino. Dober kraški teran. Izvrstna kuhinja. Priporoča se sl. občinstvu Katarina Vatovec.

Vinogradniki Obveze iz čiste gume prve vrste, neprekošljive pri cepljenju trt so na prodaj v zalogi koles (bicikljev) Riccardo Sanzin, ulica Cassa di Risparmio 6 (541)

Parcele obširnega zemljišča, nahajajočega se na enem najzdravejših gričev pri Trstu so na prodaj. Zemljišče je pripravno za zidanje dvorcev in hiš. Informacije daja „Ineradni urad Edinosti“. 661

Družina sestojča iz moža, žene in otroka, išče za poletje mehlikano sobo v Miljah ali pri sv. Roku, in sicer s kuhinjo ali prosto uporabo kuhinje, ako možno z malim vrtom, bodisi tudi pri kmečki družini. Ustmene ponudbe ali pismene pod „Kopeli“ „Ineradni urad Edinosti“.

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravejšem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vrtom, je na prodaj. Za informacije je vprašati, v „Ineratnem uradu Edinosti“. 660

Hiša z osmimi prostori se odda v najem pri Pogorju (koperski okraj). Naslov pove „Ineradni oddelek Edinosti“. 629

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršna koli vrsto oglasov sprejema „Ineradni oddelek“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polunadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni Edinosti“.

JOSIP ROŽE

mizarski mojster
v Trstu ulica Raffaele Zovenzoni 6
izvršuje

vsakovrstna mizarska dela.
Posebno pa se priporoča slovenskim konsumnim. posojilnim in drugim zavodom po deželi.

KOLESA (BICIKLI)

Cleveland, Westfield, Columbia,
svetovnoznane znamke

modeli 1905
Kolesa Courier najnoveji sistem

13 kg, najfinejša oprava
Pneumatik prve vrste. Jamči se za dve leti. Modeli 1906.
Cene zmerne.

FRANCESCO BEDNAR
Trst, ulica Ponterosso št. 4.

OGLAS.

V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(prej Jesi)
ulica Nuova 24 (prilicje)
daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

Vsi zdravniki se čudijo čarobnemu vspehu.**„Yo“**

je ozdraviljivi ekstrakt neke japonske rastline in omogoči pravkar čudeže pri revmatizmu, žledeni boleznih, srčni boli, neduh, živčni šibkosti, pomanjkanju spanja, mrzlih rokah in nogah, bledeli, krču, kožni bolezni, influenci, kašlju, nesnuemu brenčanju, glavobolu. — „Yo“ čisti kri, podvoji duševno in telesno moč, jači apetit in prebavljanje; pomaga gotovo pri kataru vseh pljučnih in prsniških boleznih. — „Yo“ je od skupnega medicinskega novinstva odobrena in vsak zdravnik bo potrdil, da boljši pripomoček ne obstoja. — „Yo“ se ne sme pogrešati v nobeni hiši. Tisoč zahvalnih pripoznanj priča, da pomaga „Yo“ v vseh slučajih in se že v par urah čuti ozdraviljivi vspeh. — Cena steklenici 1 krono. Za popolno zdravljenje je treba 6-12 steklenic. Edini uvoznik:

D. Schön v Milanu
Francesco Sforza 3.

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko pri Petrovics Drogueri, IV. Bécis in 2 v Budimpešti

kamor je nasloviti naročbe iz Avstro-Ogose.

Velika zaloga APNENEGA KARBIDA

prve vrste
po K 26 za 100 kg čiste teže, prosto vozarine za Istro in Gorisko pri

Paolo Patrizi
TRST — ulica S. Lazzaro št. 9 — TRST

F. Pertot urar
TRST - ul. Poste nuove št. 9
priporoča velik izbor ur: Omega, Schaffhouse, Longines, Tavanis itd. kakor tudi zlate, srebrne in kovinske ure za gospe. Izbor ur za birmo. Sprejema popraviljanja po nizkih cenah.

POPOLNE TOVARNIŠKE NAPRAVE

za kakoršno koli industrijo
Zaloga sesaljk (pompe) in vsakovrstnih tehničnih predmetov

kakor
Trinelle za stroje in kotle, Klingerit, Pecolit, Asbest, Flocken, Graphit, trzmisijonalna jermena itd.

Tehnični urad **Giuseppe Montalbetti** Ulica Sanità 10.
Cene zmerne Telefon 1396 Cene zmerne

Najfinejša
namizno in jedilno olje

se vdobi pri
narodni zalogi olja
Trg Barriera št. 3. Ivan Millionig, lastnik

Prvo primorsko podjetje za
prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefono št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefono št. 847
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.
Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.
(Pošiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)
Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.
Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH
Točna postrežba in nizke cene.

Podpirajmo „Dijaško kuhinjo“ v Trstu!

Svoji k svojim! **M. AITE** Svoji k svojim!
Velika zaloga z manufakturnim blagom
ulica Nuova št. 38, vogal ul. S. Lazzaro, s podružnico ul. S. Lazzaro št. 5
si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in svoje cenjene odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo kakor tudi povečala prostore stena, da je ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato, da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam cenj. odjemalcev.
V obeh prodajalnicah dobiva se razno blago boljše kakovosti in najmodernejše iz prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in ženske obleke, srajce, ovratnike, ovratnice, tudi velikanski izbor platnenega in bombažnega blaga, prtov in prtčev, ter vsake vrste perila bodi od bombaža, ali platna. Veliki izbor vsakovrstnih odev, kakor tudi koltre lastnega izdelka. Pletenike, svilenine raznovrstni okrasji za stivanje in kitičarke. Velikanski izbor snovij za narodne in cesarske zastave in narodnih trakov za društvene znake.
Sprejema naročbe za moške obleke po meri, katere izvrši najtočneje in najnatančneje po cenah, da se ne boji konkurence.
Kupljeno blago, katero slučajno ni ugajalo, se zamenja ali pa se vrne denar brez nikakih zadržkov.
Poskušati in se prepričati!

ANTON SKERL

mehanik, zapriseženi zvedenec.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11 - Trst
Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, luči in prodaja gramofonov, zonofov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica popraviljanje šivalnih strojev, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah.

TELEFON št. 1734.

Tvornica slamnikov.

M. Cerar v Domžalah

se priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu v obilo naročanje vsakovrstnih

slamnikov

Cene nizke. — Postrežba točna.

ELENA BALLIS

Procuratore generale F. BALLIS
TRST, ulica Barriera vecchia 27

VELIKA ZALOGA

železnin za vrata in okna, železnin za pohištvo, kuhinjskega orodja priprav za žvepljanje in drugih kmetijskih predmetov po nizkih cenah

Tovarna petrograjskih kanditov

„Minerva“

Specijaliteta najokusnejših sladčič ki, poleg tega, da so neprekošljivi glede svojih redilnih snovi, ne povzročajo najmanjšega kvara zobem.

Zahtevajte vedno le Karamelle tovarne petrograjskih kanditov Minerva

Naročila se sprejema

v ulici della Zonta 9, telefon 601.

M. SALARINI

v ulici Ponte della Fabbra št. 2

(Vogal ul. Torrente.)

Pomlad! Poletje!

Zaloga oblek in površnikov

za gospe, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter ramena in modra obleka za delavce.

Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se zvišuje točno in hitro po zelo nizkih cenah.

Na deželo vzorci brezplačno in franko.

PODRUŽNICA:

„ALLA CITTA DI LONDRA“

ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

C. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtà

Glavnica in rezervni zakladi društva glasnica bilanca

31. decembra 1904.

Zadružna glavnica (od kojih vplačano 3.200.000) K 8.000.000

Rezervni zakladi dobičkov 74.991,6

zaklad proti vpadanju vrednosti javnih efektov 4.144.154

Rezervni zaklad premij za zavarovanja 83.152.182

Zavarovanja na življenje v veljavi 31. decembra 1904 295.436.382

Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1833—1904) 542.251.551

Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelji, škodi vsled razstreljivosti ulomu kakor tudi prevozov po suhem in morju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnice, rente plačljive za življenja ali po smrti zavarovanca, doto otrokom itd.

Kdor išče službo ali kakoršno koli zaposlenje; kdor išče uradnike ali službene osebe; kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorce; kdor ima za prodati hiše, polja, dvorce; kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se poslužuje MALIH OGLASOV v „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravljeni v dosegu namena.

Kleparska delavnica

ARTURO PISCUR

TRST — ulica dell' Istituto št. 5

izvršuje vsakovrstno delo po nizkih cenah.

Kuhinjska oprema

z kositrta, emila, in litaga želaga; vrči za mleko.

Stavbena dela, kakor žlebi in cevi.

ALBERT BROSCHE

Trst ul. Sv. Antona 9. Trst.

Kožuhovinar in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovinar in kap za vojake in civiliste

Izvršuje poprave hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimске kožuhovine ter jamči za škodo povzročeno po moljih in po požaru.

DARILA ZA BIRMO.

Urur Giacomo Pagnacco

Trst, ulica Barriera vecchia št. 11

(poleg slaščičarne GATTI)

ima na razpolago

zalogo zlatih in srebrnih ur

kakor tudi zlatih in srebrnih verižic

po tovarniških cenah.

Sprejemajo se tudi vsakovrstne poprave.

Dveletno jamstvo.

Ces. in kr. priv.

Avstrijski kreditni zavod

za trgovino in obrt

Popolnoma vplačana glavnica: 100 milijonov K

Reserve 42 milijonov K

TRŽAŠKA FILIJALKA

se bavi

z vsemi bančnimi operacijami, z računi na bančen žiro in s tekočimi računi.

HRANILNE VLOŽNE KNJIŽICE

s 3½%

obrestni in rentni davek na brene zavoda.

Pohrana in uprava vrednot.

Zavarovanje vrednostnih papirjev

proti izgubam na zrebanju.

Kupo-prodaja vrednot, diviz in denarja.

V prostorih zavoda se izplačujejo na pogled

Menjičene vrednote

italijske banke (Banca d' Italia) in sicilijanske banke (Banca di Sicilia)